

DOI: 10.21802/artm.2021.3.19.105
УДК 618-051]:378.147.091.33-027.22

ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО СПЕЦІАЛІСТА

Н.В. Дрогомирецька

*Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра акушерства та гінекології ім. І.Д. Ланового, м. Івано-Франківськ, Україна,
ORCID ID: 0000-0002-7371-2450, e-mail: natalya.vl@ukr.net*

Резюме. У статті висвітлені основні напрями організації діяльності студентів у рамках проведення виробничої лікарської практики з акушерства та гінекології з метою формування їхнього професіоналізму. Від якості цієї організації залежать ефективність практики та результативність професійної діяльності майбутніх фахівців.

Визначено, що практика студентів – невіддільна складова освітньо-професійної програми підготовки фахівців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів. Вона є обов'язковою умовою підготовки висококваліфікованого фахівця до майбутньої роботи, забезпечення його конкурентоспроможності та можливості працевлаштування на вітчизняному і європейському ринках праці. Якість підготовки фахівців у медичному ВНЗі перебуває в прямій залежності від рівня знань, отриманих у процесі теоретичного навчання, професійних умінь і навичок, одержаних при проходженні виробничої лікарської практики на клінічних базах кафедр.

Модернізація системи вищої освіти робить акцент саме на підвищенні ролі самостійної роботи студентів, що сприяє формуванню професійної компетентності, забезпечує процес розвитку навичок самоорганізації та самоконтролю власної діяльності. Застосування знань на практиці, контакт з пацієнтами та можливість виконання маніпуляцій формують у студентів почуття співпричетності з професійною спільнотою, що підвищує їхній інтерес до вивчення теоретичного матеріалу.

Згідно з програмою виробничої лікарської практики, обсяг практичних навичок, які повинен опанувати студент, дозволить працювати на належному професійному рівні незалежно від отриманої спеціалізації, формуючи основу клінічного мислення майбутніх медичних фахівців.

Ключові слова: виробнича лікарська практика, професійна компетентність, акушерство та гінекологія.

Вступ. На сучасному етапі розвитку вітчизняної галузі охорони здоров'я, що характеризується стрімким науково-технічним прогресом, зростаючою потребою у висококваліфікованих медичних фахівцях, важливим завданням вищих медичних навчальних закладів є підвищення якості підготовки лікарів. Реформування системи вищої освіти, зокрема медичної, має за мету формування компетентнісно-мотивованої здатності студента здійснювати активну творчу, навчальну, самоосвітню та наукову діяльність. Це сприяє розвитку пізнавальної активності студента та перетворює його з пасивного споживача знань в активного учасника навчального процесу, здатного сформулювати цілі та завдання своєї діяльності, проаналізувати та знайти ефективні та доступні шляхи їх вирішення, правильно оцінити й аргументувати результати, переконливо довести їхню достовірність [1].

Важливим є формування з перших років навчання вміння збирати клінічні дані, аналізувати їх, синтезувати отриману інформацію у вигляді нового знання: синдромного та нозологічного діагнозу, побудови плану індивідуального лікування, прогнозу. Формування таких здібностей вимагає не тільки достатнього обсягу знань, а й певного практичного досвіду, що починає здобуватися в процесі курації пацієнтів в умовах навчального закладу в рамках виробничої практики та триває в подальшій професійній діяльності [2].

Модернізація системи вищої освіти робить акцент саме на підвищенні ролі самостійної роботи студентів, що сприяє формуванню професійної компетентності, забезпечує процес розвитку навичок самоорганізації та самоконтролю власної діяльності. Застосування знань на практиці, контакт з пацієнтами та можливість виконання маніпуляцій формують у студентів почуття співпричетності з професійною спільнотою, що підвищує їхній інтерес до вивчення теоретичного матеріалу.

Актуальність цього питання очевидна, оскільки важко не погодитися з тим, що якісно організована й ефективно проведена виробнича лікарська практика в студентів четвертого та п'ятого курсів є обов'язковою умовою успішної підготовки лікарів, які відповідають сучасним вимогам вітчизняної охорони здоров'я.

Головною метою цієї роботи є визначення ролі виробничої лікарської практики в процесі підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності.

Реалізація поставленої мети передбачала вирішення таких завдань: 1) з'ясувати сутність практики в системі професійної підготовки студентів медичних ВНЗів; 2) розкрити особливості організації та змісту виробничої лікарської практики.

Практика студентів – невіддільна складова освітньо-професійної програми підготовки фахівців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів. Вона є обов'язковою умовою підготовки висококваліфікова-

ного фахівця до майбутньої роботи, забезпечення його конкурентоспроможності та можливості працевлаштування на вітчизняному і європейському ринках праці [3]. Якість підготовки фахівців у медичному ВНЗі перебуває в прямій залежності від рівня знань, отриманих у процесі теоретичного навчання, професійних умінь і навичок, одержаних при проходженні виробничої лікарської практики на клінічних базах кафедр. Тісна співпраця лікарів практичної охорони здоров'я та викладачів медичного ВНЗу відіграє провідну роль у підготовці й адаптації студентів-практикантів до подальшої професійної діяльності.

Згідно з програмою виробничої лікарської практики, обсяг практичних навичок, які повинен опанувати студент, дозволить працювати на належному професійному рівні незалежно від отриманої спеціалізації, формуючи основу клінічного мислення майбутніх медичних фахівців. Розподіл практичних навичок здійснений згідно з чотирма змістовими модулями (внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології). Змістовий модуль – це система навчальних елементів, поєднана за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові (частина залікового кредиту). Під час змістових модулів з акушерства та гінекології студент повинен опанувати наступні практичні навички та вміння: збір спеціального акушерсько-гінекологічного анамнезу; проведення гінекологічного огляду; інтерпретація результатів лабораторних, інструментальних та ендоскопічних методів досліджень хворих акушерсько-гінекологічного профілю; обґрунтування та формулювання клінічного діагнозу; трактування загальних принципів лікування; невідкладна допомога при ургентних ситуаціях в акушерсько-гінекологічній практиці; первинна та вторинна профілактика захворювань жіночої репродуктивної системи. Сучасний етап демографічної ситуації в Україні вимагає від лікаря поглибленого вивчення питань репродуктивного здоров'я жінки та планування сім'ї. Кінцеві цілі з дисципліни передбачають набуття знань і вмінь у плані вирішення професійних завдань в акушерсько-гінекологічній практиці. Тому засвоєння цього змістового модуля є важливою ланкою у формуванні та становленні майбутнього лікаря.

Керівництво практикою з акушерства та гінекології розглядається як організація діяльності студентів з метою формування їхнього професіоналізму. Від якості цієї організації залежить ефективність практики та результативність професійної діяльності майбутніх фахівців. Реалізація форм і методів практичної підготовки студентів буде ефективною тільки в тому випадку, якщо викладачі кафедри та керівники виробничої лікарської практики будуть дотримуватися наступних правил:

- створювати необхідні умови для повноцінного і якісного виконання програми виробничої лікарської практики;
- спільно з медичним персоналом лікувально-профілактичних установ здійснювати підбір робочих місць, що забезпечують можливість здобуття студентами практичних знань і навичок;
- підтримувати ініціативу студентів у вирішенні практичних завдань і творчий підхід у встанов-

ленні психологічного контакту з пацієнтами;

- здійснювати систематичний контроль за проведенням виробничої практики і якістю виконання програмних завдань;
- об'єктивно оцінювати рівень засвоєння програмного матеріалу практичної підготовки студентів у процесі проведення підсумкового модульного контролю з перевірки теоретичних знань і приймання практичних навичок після закінчення виробничої лікарської практики.

Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення щоденника, що заповнюється студентом після кожного дня проходження практики та підписується керівником виробничої практики від клінічної бази та від навчального закладу. Ведення такого щоденника сприяє систематизації студентами набутих умінь і практичних навичок. Після закінчення змістового модуля студент заповнює підсумковий звіт про виконану роботу, що є логічним завершенням практичної роботи з пацієнтами акушерсько-гінекологічного профілю на базі відповідного відділення.

Керівники виробничої практики з акушерства та гінекології аналізують роботу студентів у відділеннях, враховуючи їхню дисципліну (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення щоденника (обґрунтування та формулювання діагнозу, індивідуальний підхід у виборі плану обстеження та лікування), якість опановування навичок клінічної, лабораторної й інструментальної діагностики, надання невідкладної допомоги, застосування принципів етики та деонтології при спілкуванні з пацієнтами.

Висновки. На сучасному етапі функціонування вищої медичної освіти істотно зростає роль практичної підготовки студентів у розвитку їхньої пізнавальної активності та професійної компетентності. Виробнича лікарська практика студентів є першим етапом їхньої практичної підготовки до професії. На цьому етапі закладаються основи професійних умінь і навичок, ставлення до майбутньої діяльності. Студенти усвідомлюють та оцінюють правильність професійного вибору, визначають наявність у себе необхідних здібностей та якостей.

References:

1. Konovalova SV. Rol proizvodstvennoy praktiki v razvitii poznavatelnoy aktivnosti studentov meditsinskogo VUZa [Internet]. 2017; Jun, 11 [cited 2021 Jul 10]. Available from: <https://izron.ru/articles/tendentsii-razvitiya-psikhologii-pedagogiki-i-obrazovaniya-sbornik-nauchnykh-trudov-po-itogam-professionalnogo-obrazovaniya-spetsialnost-13-00-08/rol-proizvodstvennoy-praktiki-v-razvitii-poznavatelnoy-aktivnosti-studentov-meditsinskogo-vuza/>
2. Vishneva EM, Evsina MG, Bogoslovskaya LV, Kutepov SM. Rol proizvodstvennoy praktiki studentov lechbeno-profilakticheskogo fakulteta v professionalnoy podgotovke spetsialistov. *Sovremennyye naukoemkie tehnologii*. 2015; (12 Pt 3):480-3.
3. Yusupchuk UV. Rol vyrobnychoi likarskoj praktyky z

vnutrishnoi medytsyny u profesiinii pidhotovtzi studentiv. *Halytskyi likarskyi visnyk*. 2013; 20(2):151-2.

Ключевые слова: производственная врачебная практика, профессиональная компетентность, акушерство и гинекология.

УДК 618-051]:378.147.091.33-027.22

ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ ВРАЧЕБНАЯ ПРАКТИКА ПО АКУШЕРСТВУ И ГИНЕКОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА

Н.В. Дрогомирецкая

Ивано-Франковский национальный медицинский университет, кафедра акушерства и гинекологии им. И.Д. Ланового, г. Ивано-Франковск, Украина, ORCID ID: 0000-0002-7371-2450, e-mail: natalya.vl@ukr.net

Резюме. В статье освещены основные направления организации деятельности студентов в рамках проведения производственной врачебной практики по акушерству и гинекологии с целью формирования их профессионализма. От качества этой организации зависят эффективность практики и результативность профессиональной деятельности будущих специалистов.

Определено, что практика студентов – неотъемлемая составляющая образовательно-профессиональной программы подготовки специалистов всех образовательно-квалификационных уровней. Она является обязательным условием подготовки высококвалифицированного специалиста к будущей работе, обеспечения его конкурентоспособности и возможности трудоустройства на отечественном и европейском рынках труда. Качество подготовки специалистов в медицинском ВУЗе находится в прямой зависимости от уровня знаний, полученных в процессе теоретического обучения, профессиональных умений и навыков, полученных при прохождении производственной врачебной практики на клинических базах кафедр.

Модернизация системы высшего образования делает акцент именно на повышении роли самостоятельной работы студентов, что способствует формированию профессиональной компетентности, обеспечивает процесс развития навыков самоорганизации и самоконтроля собственной деятельности. Применение знаний на практике, контакт с пациентами и возможность выполнения манипуляций формируют у студентов чувство причастности с профессиональным сообществом, что повышает их интерес к изучению теоретического материала.

Согласно программе производственной врачебной практики, объем практических навыков, которыми должен овладеть студент, позволит работать на должном профессиональном уровне независимо от полученной специализации, формируя основу клинического мышления будущих медицинских специалистов.

UDC 618-051]:378.147.091.33-027.22

WORKSHOP MEDICAL PRACTICE IN OBSTETRICS AND GYNECOLOGY AS A MEANS OF IMPROVEMENT OF THE FUTURE SPECIALIST'S PROFESSIONAL COMPETENCE

N.V. Drohomyretska

Ivano-Frankivsk National Medical University, Department of Obstetrics and Gynecology named after I.D. Lanovyy, Ivano-Frankivsk, Ukraine, ORCID ID: 0000-0002-7371-2450, e-mail: natalya.vl@ukr.net

Abstract. The article highlights the main directions of students' activities organization in the framework of the workshop medical practice in Obstetrics and Gynecology in order to form their professionalism. The effectiveness of practice and the resulting quality of professional activities of future professionals depend on the quality of this organization.

It is determined that the practice of students is an integral part of the educational-professional training program for specialists of all educational-qualification levels. It is an essential prerequisite for training of a highly qualified specialist for future work, ensuring his competitiveness and employment opportunities in the native and European labor markets. The quality of training of specialists in medical universities is directly dependent on the level of knowledge obtained in the process of theoretical training, professional skills and abilities received during the workshop medical practice at the clinical bases of the departments.

Modernization of the higher educational system emphasizes the role of independent students' work, which contributes to the formation of professional competence, provides the process of developing skills of self-organization and self-control of their own activities. The application of knowledge in practice, contact with patients and the ability to perform manipulations form a sense of belonging to the professional community in the students; this increases their interest in learning theoretical material.

The topicality of this issue is obvious, as it is difficult to disagree with the fact that well-organized and effectively performed workshop medical practice in fourth and fifth year students is a prerequisite for successful training of doctors meeting modern requirements of national health care.

According to the program of industrial medical practice, the amount of practical skills a student has to master, will allow him to work at the appropriate professional level, regardless of the specialization, forming the basis of clinical thinking of future medical professionals.

The distribution of practical skills is carried out according to four content modules (internal medicine, surgery, pediatrics, Obstetrics and Gynecology). The

content module – is a system of educational elements, combined on the basis of compliance with a certain educational object (part of the credit). During the content modules in Obstetrics and Gynecology, the student should master the following practical skills and abilities: a special obstetric-gynecological history taking; performance of a gynecological examination; interpretation of the results of laboratory, instrumental and endoscopic research methods of patients of the obstetric-gynecological profile; substantiation and formulation of clinical diagnosis; interpretation of general principles of treatment; emergency care in urgent situations in obstetric-gynecological practice; primary and secondary prevention of the female reproductive system diseases.

The close cooperation of practical health care doctors and teachers of medical universities plays a lead-

ing role in the preparation and adaptation of trainee students for further professional activity.

At the present stage of higher medical education functioning, the role of practical training of students in the development of their cognitive activity and professional competence is significantly increasing. Workshop medical practice of students is the first stage of their practical training for the profession. At this stage, the foundations of professional skills and abilities, attitude to the future activities are established. Students realize and evaluate the correctness of professional choice, determine the presence of the necessary abilities and qualities.

Keywords: workshop medical practice, professional competence, Obstetrics and Gynecology.

Стаття надійшла в редакцію 05.08.2021 р.